

УДК 334.722:005.21(477)

Домарацька Д. Я.¹, Адаменко В. В.²

¹ студент кафедри світової економіки;

² старший викладач кафедри економіки та фінансів підприємства;
Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна.

ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МСП

Малі та середні підприємства (МСП) сьогодні є не просто частиною ринку, а фундаментом економічної стійкості України. Навіть в умовах воєнного стану цей сектор демонструє здатність до швидкої адаптації, підтримуючи макрофінансову стабільність і відновлення внутрішнього попиту. Важливість МСП підтверджується статистикою 2024 року: вони забезпечують понад 80% робочих місць і створюють дві третини доданої вартості. Саме тому якісне планування діяльності стає для підприємців ключовим інструментом підвищення конкурентоспроможності [1].

У наукових дослідженнях відзначається, що стратегічне планування на підприємствах є не лише формальним процесом, а й важливим інструментом, що створює конкурентні переваги. Воно ґрунтується на трьох ключових аспектах. Першим є інтереси зовнішніх стейкхолдерів, до яких належать клієнти, постачальники, кредитори, власники капіталу та інші зацікавлені групи. Другим аспектом виступають внутрішні стимули компанії є ініціативи менеджменту та працівників. Третім компонентом є база даних компанії, що охоплює минулі, поточні та прогнозовані результати. Таким чином, стратегічне планування враховує важливі чинники для визначення подальшої діяльності підприємства та впливає на його конкурентоспроможність, пояснюючи близько 70% варіативності успіху [2].

Яскравим прикладом важливості планування в діяльності українських МСП є Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва до 2027 року, ухвалена Кабінетом Міністрів України 30 серпня 2024 року. Вона виступає планом розвитку МСП, у якому визначено ключові завдання для підвищення їх конкурентоспроможності. Стратегія містить чотири основні цілі: полегшення ведення бізнесу (спрощення доступу до фінансування, дерегуляція, нові інструменти підтримки), стимулювання інноваційного розвитку та цифрової трансформації, розвиток людського капіталу і підприємницької культури, а також підвищення конкурентоспроможності й розширення експорту. Орієнтуючись на ці завдання, МСП можуть ефективніше визначати напрями свого подальшого розвитку [3].

У грудні 2025 року Міністерство економіки України оприлюднило Звіт про стан реалізації Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації МСП до 2027 року. У документі зазначено, що для досягнення

цілей передбачено 86 заходів, із яких станом на кінець 2025 року 29 вже виконано, а 49 перебувають у процесі реалізації. Це свідчить про поступове втілення запланованих дій. Отже, Звіт демонструє, що стратегічне планування на державному рівні переходить у практичні кроки, сприяючи розвитку підприємств і підвищенню їх конкурентоспроможності [4].

Отже, планування є вагомим інструментом забезпечення конкурентоспроможності українських МСП. Воно здійснюється з урахуванням багатьох важливих чинників. Саме тому результати планування дозволяють підприємствам приймати зважені та точні рішення й адаптуватися до змін. Визнання важливості планування на державному рівні та його практична реалізація створюють можливість формування сприятливого середовища для подальшого розвитку українських МСП і підвищення їх конкурентоспроможності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про схвалення Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2027 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 821-р. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/821-2024-%D1%80#Text> (Дата звернення: 03.04.2026)

2. Mulyaningsih, M., Danial, R. D. M., Komariah, K., Firdausijah, R. T., & Yuniarti, Y. The effect of strategic planning on competitive advantages of small and medium enterprises. *Management Science Letters*. 2021. 11(2). P. 411–416. DOI: <http://dx.doi.org/10.5267/j.msl.2020.9.028>

3. Інформація про реформу розвитку підприємництва. *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України*. 2026. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=31f9c075-3504-4113-b42d-48c2de248b76&title=InformatsiiaProReformuRozvitokPidprimnitstva> (Дата звернення: 03.04.2026)

4. Звіт про стан реалізації у другому півріччі 2025 року Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року. *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України*. 2025. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?id=a9091b8f-9f34-4de3-97e6-171785168134> (Дата звернення: 05.04.2026)